

نگاهی به چالش حفظ سرمایه اجتماعی انقلاب؛

تبیین کنندگان الکن

محبوبه ولی، روزنامه نگار

به درستی تبیین نشده است؟ گره کار این تبلیغات کجاست که نتوانسته مشتری خود را نگه دارد؟ این روزهای منتهی به ۲۲ بهمن کمتر مسئولی است که پشت تریبونی قرار بگیرد و سعی در تبیین انقلاب اسلامی نداشته باشد. از سردار نقدی که می گوید «امروز آزادترین کشور دنیا هستیم» تا حداد عادل که دیروز گفت «ادعای وجود آزادی در قیل انقلاب دروغ بود». این هم نوعی از تبیین است اما یک سویه و تکصدا. اکنون که ۴۰ سال از انقلاب می گذرد، به ویژه نسل های پس از انقلاب سوالات و شبهه های بسیار دارند که اتفاقاتش تبیین آنها هستند، اما مافردار عرض تکصدایی تریبون هایی هستند که نه تنها پاسخی به شبهه های آنها نمی دهند، بلکه به شیوه های تبلیغاتی مستعمل، فقط حرف خود را تکرار می کنند. به جرأت می توان گفت که این تکصدایی یکی از همان آفات تبیین درست است.

انقلاب و اقتصاد جمع ضدین؟!

بخش دیگری از این سخنرانی ها حتی به عنوان ضد تبیین نیز عمل می کنند. آیت الله جنتی که ماه گذشته در همایش تبیین دستاوردهای انقلاب تجلیل شد، دو روز پیش در مراسم چهلمین سالروز ورود تاریخی امام خمینی (ره) به میهن در حرم ایشان سخنانی ایراد کرد که دو جمله از آن بیش از بقیه مورد توجه قرار گرفت. او گفت: «مردم تحمل گرسنگی و تشنگی را دارند، اما تحمل شکست انقلاب را ندارند!»

البته که آیت الله جنتی در دفعات متعدد به تنگناهای معیشتی اشاره بر ضرورت اهتمام بسر رف و رجوع آنها تاکید کرده است، اما واکنش ها به آن دو جمله نشان می دهد که افکار عمومی در این شرایط تا چه حد به مسائل اقتصادی حساسیت دارد و مقاماتی که قصد تبیین انقلاب را دارند، چقدر باید به این حساسیت توجه کنند.

آیت الله مصباح یزدی نیز هفته گذشته گفته بود: «هدف انقلاب رفع فقر و محرومیت نبود». او توضیح داده بود: «اگر این گونه باشد، انقلاب اسلامی چه تفاوتی با انقلاب های مارکسیستی و لیبرالیستی دارد، از این روزها نیازمند یک حرکت جدی فرهنگی برای حفظ و بقای انقلاب اسلامی هستیم.»

آیت الله مصباح پیشتر نیز گفته بود: «اگر قرار بود مشکل اصلی ما، اقتصاد و مادیات باشد، که در این صورت اگر انقلاب نمی کردیم بهتر بود؛ چرا که در آن زمان نه تحریمی دامن گیر هسته های داشتیم و الا آن در وضعیت پیشرفته تری بودیم.»

این گونه اظهارات از سوی مقاماتی که در بطن انقلاب بوده و مدعی تبیین آن هستند، نه تنها افکار عمومی را با انقلاب همراه نمی کند، بلکه مانند یک بمب هر نوع پیوندی میان مردم و انقلاب را تخریب می کند. چنین حرف هایی شاید برای آن بخش از بدنه جامعه که با عنوان «ارزشی» از آنها یاد می شود، پذیرفتنی و حتی مطبوع باشد، اما برای عامه

سالروز تولد آیت الله مصباح یزدی، یک پویانمایی درباره زندگی وی پخش کرد که با تبریک تولد وی تمام می شد. شاید از نگاه دست اندر کاران این شبکه، این برنامه ایده های خلاق برای آشنایی نسل نو با انقلاب و شخصیت های برجسته آن باشد، اما از دیدگاه بسیاری دیگر نوعی کج سلیقه بود، به ویژه که در ساخت آن نیز غیر حرفه ای عمل شده بود.

بگذریم از اینکه بسیاری این نوع از تبلیغات در شبکه کودک تلویزیون کج سلیقه است یا خلاقیت؛ اما در حوزه اثر گذاری، سوال این است که آیا می توان این نوع برنامه ها را تبیین انقلاب و شخصیت های انقلابی و دستاوردهای آنان برای نسل نوپای ایرانی دانست. نگاهی به تجربه چهار دهه گذشته، مناسبانه پاسخ این سوال را منفی می کند. نسل دهه ۶۰ و ۷۰ بر خلاف نسل امروز در گاه های زیادی برای دریافت اطلاعات نداشت

مردمی که نه از شی هستند و نه بر انداز، بلکه فقط مردمی عادی هستند که مطلوبشان یک جامعه سالم اقتصادی و اخلاقی است، پذیرفتنی نیست. استنباط این طیف وسیع از چنین اظهاراتی این خواهد بود که جمع «انقلاب اسلامی با رفاه و پیشرفت و توسعه»، جمع ضدین است. از سوی دیگر نسلی که انقلاب را دیده، هنوز زنده است و به خوبی به یاد می آورد که اتفاقا اقتصاد از دغدغه های انقلاب بود؛ دغدغه ای که پهلوی نفت ایران را دو دستی تقدیم بیگانه می کند، قرار بود انقلاب شود تا نفت ایران متعلق به مردم ایران شود و چرخ اقتصاد با سرعت بیشتری بچرخد.

اظهاراتی از این دست که انقلاب برای نان نبود، نه تنها تبیین انقلاب نیست، بلکه افکار عمومی را از آن ناامید می کند. به ویژه که در حیطه دین و اخلاقیات نیز شاهد افول است. **رسانه پولداری که فقیر است**

شاید بتوان گفت این اظهارات به این دلیل است که مقامات بالای نظام با نگاه حاکمیتی انقلاب را تبیین می کنند و چندان در فضای گفتگویی افکار عمومی قدم نمی زنند. قدم زدن در عوالم افکار عمومی کار رسانه است. اما در حوزه رسانه نیز تبیین انقلاب اسلامی الکن بوده است.

شبکه پویای سیما که مختص کودکان است، اخیرا دست به کار جدیدی زده که بسیار حاشیه ساز شده است. این شبکه تایمی از آنتن خود را به معرفی و تریبیک تولد حبیب الله عسگر اولادی و محسن قرائتی اختصاص داد. هفته گذشته نیز در

می کنند، گفت: ایران پس از پایان جنگ تحمیلی، نمی خواست گذشته را ادامه دهد، بعضی از کشورهای کوچک منطقه هم مساله ایجاد کرده بودند ولی ما بنا بر این گذاشتیم که روابط جدیدی به وجود آید، اکنون مشخص شده که آن ها متوجه نیستند که در مسیری غلط پامی گذارند. ایران با کشورهای عربی و حتی سعودی مشکلی ندارد اما سعودی ها رفتارشان نادرست است.

تبیین انقلاب نه تنها در این چهار دهه، بلکه از سال ها قبل از وقوع انقلاب نیز آغاز شده بود. اما چرا با وجود این حجم از اهتمام و بودجه، همچنان انقلاب به درستی تبیین نشده است؟ گره کار این تبلیغات کجاست که نتوانسته مشتری خود را نگه دارد؟

او از انقلابیون با سابقه است و کسانی که حرف های بسیار درباره انقلاب و اتفاقا تبیین آن دارد اما پس از مصاحبه دوشنبه شبش، برخی رسانه ها نوشتند: «از آرمان های نسل قدیمی که حامی محرومان و مستضعفان بودند، چه باقی مانده است؟»

در این وانفاسی اقتصادی، امثال رفیق دوست کم نیستند. آنها هر گونه تبیین درستی را بی اثر می کنند چرا که کاملا در تضاد با گفتگمانی قرار می گیرند که به عنوان گفتگمان انقلاب اسلامی معرفی می شود. حضور آنها این سوال را برای افکار عمومی ایجاد می کند که ای رفیق هادر جمهوری اسلامی واقعا رفیق مردم هستند؟

تبیین سلامتی نمی آورد! نکته مهم دیگر این است که «تبیین» سلامتی نمی آورد. گرچه تبیین درست هر اتفاقی، مهم و ضروری است اما نباید این نکته را فراموش کرد که تبیین نمی تواند جای خالی یک اقتصاد، فرهنگ، سیاست و اخلاق سلامت را پر کند.

مادامی که نظام حاکم در اصلاح این موارد تا کام باشد، هیچ نوع تبیینی نخواهد توانست سرمایه اجتماعی انقلاب را حفظ و ترمیم کند. بماند که انقلاب و جمهوری اسلامی همچنان از تبیین های گاه غلط و گاه الکن ضربه می خورد. تندروی ها، تعصب ها و غرض ورزی ها آفت تبیین انقلاب و تاریخ معاصر ایران هستند. حرکت روی مرز باریک انصاف و اعتدال همان است که کمتر کسی به آن دست یافته است؛ گاه به سیاه نمایی کامل پهلوی می افتند، گاه به سیاه نمایی مطلق جمهوری اسلامی، گاه از فرط تعصب چشم به روی هر خط و خطایی می بندند و گاه از روی بغض و کینه هر دستاوردی را انکار می کنند و این همان دور تسلسلی است که هم موافقان و هم مخالفان انقلاب اسلامی را در تبیین درست آن ناکام گذارده است.

روی موج کوتاه

حمایت روحانی از مادورو

رئیس جمهوری، حسن روحانی دیروز هنگام دریافت استوار نامه «کارلوس آنتونیو الکا لاکوردونس» سفیر جدید جمهوری بولیواری ونزوئلا با اعلام پشتیبانی مجدد تهران از دولت قانونی ونزوئلا تاکید کرد که ما پشتیبان دولت قانونی آقای مادورو هستیم و معتقدیم که مردم ونزوئلا با وحدت و ایستادگی در کنار دولت، این توطئه را نیز مانند توطئه های قبلی خنثی خواهند کرد. وی با بیان اینکه آمریکا توطئه جدیدی علیه دولت و ملت ونزوئلا آغاز کرده است، گفت: آمریکایی ها اساسا با همه انقلاب های مردمی و کشورهای مستقل مخالفند و می خواهند با سرکوب انقلاب ها و کشورهای مستقل، بر دنیا مسلط شوند.

حمله تروریستی

به ناحیه مقاومت بسیج نیکشهر

صبح دیروز عوامل یک گروهک تروریستی، در یک اقدام تروریستی به ناحیه مقاومت بسیج شهرستان نیکشهر حمله کردند.

به گزارش ایسنا، قرارگاه قدس نیروی زمینی سپاه جنوب شرق کشور در اطلاعیه ای اعلام کرد که بر اثر حمله مسلحانه تروریست ها به ناحیه مقاومت بسیج در نیکشهر یک نفر شهید و پنج نفر مجروح شدند. معاون امنیتی استاندار سیستان و بلوچستان نیز به ایسنا گفت: این حادثه از سوی نیروهای امنیتی و اطلاعاتی در دست پیگیری است.

محسن رضایی:

دنبال مجلس سنا نیستیم

محسن رضایی، دبیر تشخیص مصلحت نظام ر دومین کنفرانس حکمرانی و سیاستگذاری عمومی گفت: رهبر انقلاب از طریق مجمع تشخیص مصلحت نظام اختلافات را رفع و سیاست های راهبردی را محقق کرده و بر اجرای این سیاست ها نظارت می کنند.

ما قبلا سیاست موسمی می کردیم اما امروز با دستور رهبری وارد مرحله سیاست گذاری شدیم. ما از این به بعد به اجماعخبگان و یکپارچگی بین دستگاه های مختلف توجه بیشتری خواهیم داشت. جایگاه مجمع در قانونگذاری مشخص است، ما به دنبال مجلس سنا نیستیم و چارچوبی که قانون اساسی برای مجمع تعیین کرده، کاملا مشخص است.

طعن به امام جمعه موقت تهران

محمدحسن اصغرینا در روزنامه جمهوری اسلامی نوشت: بعد از ظهر دیروز در مجلس ختمی شرکت کردم.

واعظی بر بالای منبر رفت و مقایسه ای بین دیروز و امروز انقلاب کرد که وضعیت مردم اسفبار و مشروب فروشان فعال و فواحش بسیار بودند و به نقل از سیدحسین نصر، رئیس دفتر فرح پهلوی که در این روز ادبیات دانشگاه تهران بود نقل کرد که نوه شیخ فضل الله نوری فرموده است زمان شاه در دانشگاه تهران فقط دو نفر نماز می خواندند! این واعظ که امام جمعه موقت هم هست نه دروس دانشگاهی خوانده است و در مدرسه حوزوی سابقه انقلابی هم طبق شواهد نداشته است چگونه جواب نماز گزاران دانشگاه تهران دوران پهلوی را خواهد داد؟ شاید ایشان به جهت شغل های متعددی که دارد گهگاهی قاطعی می کند.

اروپا نباید FATF را با اینستکس

مر تبط کند

رئیس کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی با تاکید بر این که «اثر سازوکار مالی اینستکس بیشتر سیاسی است»، گفت: سازوکار جدید مالی اروپا برای ایران انزوی بیشتر آمریکا را به دنبال خواهد داشت.

حشمت الله فلاحت پیشه در گفت و گو با ایسنا، در واکنش به راه اندازی کانال مالی ایران و اروپا، افزود: اینستکس بسیاری از نیازهای ایران را رفع نمی کند، از این رو عمدتاً اثر سیاسی دارد که بیشتر از اثر اقتصادی آن است. در ایران هم به دلیل آثار سیاسی سازوکار مالی از آن استقبال شد. وی افزود: برای ارزیابی اثر اقتصادی اینستکس باید منتظر ماند تا مشخص شود چقدر می تواند مشکلات اقتصادی را برطرف کند.

رئیس قوه مقننه با بیان اینکه یک بار با مرحوم ملک عبدالله پادشاه سعودی ملاقات داشتم و در حاشیه ملاقات به من گفت افرادی به من گفته اند که ایران ۵ میلیون پاسدار در عراق دارد، گفت: به او گفتم پدر آمرزیده کل پاسدارهای ما ۲۰۰ هزار نفر هستند چطور ممکن است ۵ میلیون پاسدار در عراق داشته باشیم؟ اطلاعات غلط به آن ها می دهند.

می کنند، گفت: ایران پس از پایان جنگ تحمیلی، نمی خواست گذشته را ادامه دهد، بعضی از کشورهای کوچک منطقه هم مساله ایجاد کرده بودند ولی ما بنا بر این گذاشتیم که روابط جدیدی به وجود آید، اکنون مشخص شده که آن ها متوجه نیستند که در مسیری غلط پامی گذارند. ایران با کشورهای عربی و حتی سعودی مشکلی ندارد اما سعودی ها رفتارشان نادرست است.

خبر

علی لاریجانی در گفت و گو با شبکه المیادین لبنان:

اسرائیل اگر جرأت دارد ایران را بزند

رئیس قوه مقننه خطاب اسرائیلی ها گفت: اگر جرأت دارید، ایران را بزنید، به نظرم اسرائیلی ها به دنبال ساختن یک پرستیژ کاذب برای خود هستند. البته برای خود نیز در دسر ایجاد می کنند اما آمریکایی ها می خواهند اسرائیل را در منطقه قدرتمند کنند تا سلطه پوشالی پیدا کنند اما حرف هایی که اسرائیلی ها می زنند خلاف است.

علی لاریجانی در گفت و گو با شبکه المیادین لبنان به مناسبت چهلمین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی ایران، درباره امکان عملی شدن تهدیدهای نظامی آمریکا علیه ایران نیز ادامه داد: آمریکایی هایی عقلی می کنند ولی مختصر عقلی دارند که روی مین پا نگذارند تا ویلچری نشوند. بعید می دانم چنین تصویری در ذهن آنها باشد. ایران حریف سختی برای آن ها است و

آمریکایی ها با یک حریف سخت درگیر نمی شوند زیرا ما آن ها را رها نمی کنیم.

ایجاد روابط سطح بالا با کشورهای اسلامی

وی درباره ارتباط ایران با کشورهای همسایه نیز تصریح کرد: عراق با ایران جنگید، بسیاری از گروه های شیعه و سنی گرد در زمانی که صدام آن ها را سرکوب می کرد، با ایران رفیق بودند، این ها پیروز شدند با ایران نیز رفیق هستند. حالا سعودی ها می گویند چرا با ایران رفیق هستید؟ مسیر ما این است که با همسایگان مان رفیق باشیم. لاریجانی اظهار داشت: ترکیه کشوری مهم در منطقه است که با توجه به مسلمان بودن و همسایگی اشتراکاتی با یکدیگر داریم. تحولاتی که در ۲۰ سال اخیر در ترکیه رخ داده از تحولات مهم است، اصولا ایران با کشورهای اسلامی بنای ایجاد روابط سطح

بالا دارد. ترکیه همسایه ای است که ساختاری دیپلماتیک دارد.

با سعودی ها مشکلی نداریم اما آنها مسئله ایجاد می کنند

وی افزود: سعودی ها بعد از پیروزی انقلاب اسلامی مسیر غلطی را رفتند و این ها یک بار با امامات در افغانستان، طالبان را ایجاد کردند و آمریکا و انگلیس نیز از آن ها حمایت می کردند. مدتی روابط ایران و عربستان در ظاهر بهبود یافت اما در پشت پرده همیشه کارهایی را انجام می دادند مدتی نیز ایران با آن ها مذاکره کرد اما آن ها راه نمی آمدند و همیشه مسائلی را ایجاد می کردند. حساسیت های بلاچهی دارند.

رئیس مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه علی القاعده با سعودی ها مشکلی نداریم اما آن ها هستند که مساله ایجاد